

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**CAMERA DEPUTAȚILOR****SENAT****LEGE****pentru modificarea și completarea Legii nr. 68 / 1992 privind alegerea
Camerei Deputaților și a Senatului.****Senatul adoptă prezentul proiect de lege:**

Art. I. – Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, cu modificările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 16 iulie 1992, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Art. 3 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) Deputații și senatorii se aleg în circumscripții electorale pe bază de scrutin pe liste cu ordine prestabilită și cu un sigur vot preferențial, potrivit prevederilor art. 66 și art. 68 și pe baza de candidaturi independente, potrivit principiului reprezentării proporționale, **excepție cazul senatorilor de drept, prevăzuți la articolele 3² și 3³.**”

**2. După articolul 3, se introduc 7 noi articole (3¹, 3², 3³, 3⁴, 3⁵ și 3⁶),
cu următorul cuprins:**

“**Art. 3¹.** - **Senatul se compune din senatorii aleși potrivit prevederilor prezentei legi și din senatorii de drept.**

Art. 3². - **(1) Sunt senatori de drept în virtutea înaltei lor situații în Stat și în cadrul cultelor religioase:**

a) șefii cultelor religioase recunoscute de Stat, câte unul de fiecare cult religios, cetățeni români aleși sau numiți conform legilor țării;

b) președintele Academiei Române.

(2) Mandatul acestor senatori încetează odată cu calitatea sau demnitatea care le atribuie dreptul.

Art. 3³. - **Devin senatori de drept:**

a) foștii președinți sau prim-miniștri ai României care au fost titulari în aceste funcții cel puțin 4 ani, excepție cei care au deținut poziții asimilate acestui rang în perioada 1947-1989;

b) foștii miniștri titulari în această funcție cel puțin 8 ani într-una sau mai multe guvernări, excepție cei care au deținut poziții asimilate acestui rang în perioada 1947-1989;

c) foștii senatori și deputați aleși în cel puțin 8 legislaturi, independent de durata lor.

Art. 3⁴. – (1) Drepturile senatorilor de drept se dovedesc prin certificate eliberate de instituțiile în care au ocupat poziții care i-au îndrituit să facă apel la prevederile prezentei legi.

(2) Drepturile celor enumerați la art. 3² alin. (1), lit a), se dovedesc prin certificat eliberat de Secretariatului de Stat pentru Culte și se verifică de Senat din oficiu sau la cererea celor interesați.

(3) Pentru cazurile prevăzute la art. 3³, certificatele vor trebui să dovedească îndeplinirea condițiilor respective.

Art. 3⁵. – (1) Verificarea îndeplinirii condițiilor celor care devin senatori de drept se face de o comisie compusă din președinții secțiunilor Curții Supreme de Justiție sub președinția președintelui Curții Supreme de Justiție.

(2) Aceia care întrunesc la data promulgării legii de față condițiile de a deveni senatori de drept pe baza acestui articol, își vor adresa cererile lor direct președintelui Curții Supreme de Justiție.

(3) Comisia specificată la alin. (1) va comunica Senatului hotărârea sa asupra acestor cereri precum și asupra cererilor făcute de președintele Senatului cu cel puțin 3 zile înainte de data întrunirii Camerelor Parlamentului alese pe baza legii de față.

(4) Președintele Curții Supreme de Justiție va elibera oricând, la cererea senatorului de drept sau a împuternicitului său, copie legalizată după actul de încheiere al Comisiei.

(5) Drepturile dobândite ulterior legii de față de aceia care ar putea deveni senatori de drept, se pot constata oricând conform dispozițiilor de mai sus, Comisia fiind obligată a comunica Senatului hotărârea în aceste cazuri în termen de cel mult zece zile de la primirea cererii de către președintele Curții Supreme de Justiție.

(6) Mandatele senatorilor de drept de la art. 3³ sunt permanente. Odată constatate, ele nu încetează decât prin moartea titularului sau pierderea drepturilor sale politice.

(7) Îndată după depunerea la Biroul Permanent al Senatului a actului de încheiere al Comisiei sau a unei copii autentificate de pe acesta încheiere, senatorul de drept intră în exercițiul deplin al drepturilor sale, și președintele Senatului este obligat a-l înscrie în apelul nominal al Senatului.

(8) Senatul poate discuta și semnala Comisiei spre rectificare erorile constatate în stabilirea drepturilor.

(9) Într-un astfel de caz, pronunțarea Comisiei asupra cererii de rectificare va avea loc cel mai târziu în termen de 3 zile de la primirea

cererii Senatului. Senatul este obligat în acest caz a se conforma întru-totul hotărârii Comisiei, fără a mai discuta valabilitatea acesteia.

Art. 3⁶ . - (1) Senatorii de drept conform art. 3² și 3³ nu pot fi aleși în Camera Deputaților.

(2) Senatorii de drept conform art. 3³ sunt eligibili în Camera Deputaților. Odată aleși deputați, dacă au optat pentru acest mandat, ei nu mai pot exercita mandatul de senator de drept în cursul acelei legislaturi.”

3. Art. 25 alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins:

“c) primește de la birourile electorale de circumscripție procesele-verbale cuprinzând numărul de voturi valabil exprimat pentru fiecare listă de candidați și constată dacă există partide sau alianțe politice care nu au întrunit pragul electoral, calculat potrivit art. 65 alin. (4); în cazul alianțelor politice, la pragul electoral menționat, se adaugă câte 3 procente din totalul voturilor valabil exprimate pe întreaga țară, pentru fiecare membru al alianței, începând cu al doilea partid; comunică birourilor electorale de circumscripție și dă publicității, în termen de 24 de ore de la constatare, partidele sau alianțele acestora care nu au îndeplinit condițiile prevăzute mai sus;”

4. Art. 27 alineatul (1), litera g) va avea următorul cuprins:

“g) pe baza constatării Biroului Electoral Central cu privire la partidele sau alianțele acestora care nu întrunesc procentajele prevăzute la art. 25, alin. (1), lit. c) din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, constată rezultatul alegerilor pentru circumscripția electorală și eliberează deputaților sau, după caz, senatorilor certificatul doveditor al alegerii;”

5. Art. 54 alineatul (4) va avea următorul conținut:

“(4) Alegătorii vor vota separat în cabine închise, aplicând ștampila care poartă mențiunea “Votat” pe rândul din dreptul numelui candidatului din lista de candidați pe care o votează sau în lăuntru patrulaterului care cuprinde prenumele și numele candidatului independent pe care îl votează.”

6. Art. 54, alineatul (5) va avea următorul conținut:

“(5) Ștampila cu mențiunea “Votat” și înălțimea rândului corespunzător numelui candidaților vor trebui dimensionate astfel încât, în cazul ștampilei, diametrul părții pe care este inscripționată mențiunea “Votat” să reprezinte cel mult 75 % din înălțimea rândului corespunzător numelui candidaților.”

7. Art. 61 alineatul (2) va avea următorul conținut:

“(2) Președintele, la deschiderea fiecărui buletin, va citi cu voce tare lista de candidați care a fost votată, precum și numele și prenumele candidatului de pe listă în dreptul căruia a fost aplicată ștampila “Votat” sau, după caz, prenumele și numele candidatului independent votat, și va arăta buletinul de vot

celor prezenți. Buletinele de vot deschise se vor așeza pe partide și **alianțe politice**, precum și pe candidați independenți și se vor număra și lega separat.”

8. Art. 61, alineatul (3) va avea următorul conținut:

“(3) Sunt nule buletinele de vot care nu au aplicată pe ele ștampila de control a secției de votare, buletinele de alt model decât cel legal aprobat, buletinele care nu au ștampila “Votat” sau la care ștampila este aplicată **în dreptul mai multor candidați** sau pe mai multe patruleter. Votul este valabil și în cazul în care, deși ștampila aplicată a depășit limitele **rândului sau patruleterului corespunzător numelui candidatului**, opțiunea alegătorului este evidentă.”

9. Art. 61, alineatul (6) va avea următorul conținut:

“(6) În tabelele prevăzute la alin. (5) se vor înscrie voturile nule, listele de candidați și **în subsidiarul acestora prenumele și numele candidaților de pe aceste liste**, sau prenumele și numele candidaților independenți și voturile valabil exprimate pentru fiecare **din cazurile enunțate la acest alineat.**”

10. Art. 62 alineatul (1), lit. e) va avea următorul conținut:

“e) numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare listă de candidați și, **în cadrul acestora, de fiecare candidat de pe listă separat, precum și de fiecare candidat independent.**”

11. Articolul 65 va avea următorul cuprins:

“Art.65.- (1) După primirea proceselor verbale cu rezultatul numărării voturilor, biroul electoral de circumscripție va încheia, separat pentru Camera Deputaților și Senat, câte un proces-vebal cuprinzând voturile valabil exprimate pentru fiecare partid, formațiune politică sau alianță a acestora, pe care îl va înainta în termen de 24 de ore la Biroul Electoral Central.

(2) După primirea proceselor verbale încheiate de către birourile electorale ale circumscripțiilor conform alin. (1), Biroul Electoral Central va stabili partidele, formațiunile sau alianțele acestora care îndeplinesc pragul electoral **potrivit alin. (3)**, separat pentru Camera Deputaților și Senatului.

(3) **Pragul electoral calculat potrivit alin. (4), exprimă condiția procentuală necesară pentru reprezentarea parlamentară, după cum urmează:**

a) procentul dat de pragul electoral din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, pentru partidele politice;

b) 3 % din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, pentru fiecare membru al alianței, începând cu al doilea partid.

(4) **Pragul electoral menționat la alin. (3), lit. a) se calculează după cum urmează:**

a) se calculează mai întâi cota maximă admisibilă a voturilor fără reprezentare parlamentară egală cu 15 % din totalul voturilor valabil

exprimate pe întreaga țară, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat;

b) se calculează apoi pragul electoral, care este dat de acel procent număr natural, corespunzător căruia suma voturilor rezultate prin eliminarea tuturor partidelor și alianțelor politice care nu au întrunit cel puțin un număr procentual de voturi egal cu acest prag din totalul voturilor valabil exprimate pe întreaga țară, este imediat inferioară cotei maxime admisibile calculate potrivit lit. a). În cazul alianțelor politice, se vor adăuga la pragul menționat câte încă 3 % pentru fiecare membru al alianței, începând cu al doilea partid;

c) în cazul limită, în care și pentru pragul de 1 % se obțin mai multe voturi decât cota maximă admisibilă a voturilor fără reprezentare parlamentară, pragul electoral de la alin. (3), lit. a), va fi de 1 %.

(5) După primirea de la Biroul Electoral Central a constatării cu privire la partidele sau alianțele acestora care întrunesc pragul electoral, biroul electoral de circumscripție va proceda la atribuirea, potrivit art.66, a mandatelor de deputat, respectiv de senator.

(6) La lucrările efectuate de biroul electoral de circumscripție au dreptul să asiste candidații și persoanele acreditate".

12. Art. 66 alineatele (1) și(2) vor avea următorul conținut:

“(1) Atribuirea de mandate pentru candidații de pe liste se face avându-se în vedere numai partidele sau alianțele politice ale acestora care au întrunit, pe întreaga țară, procentele prevăzute la art. 25, alin. (1), lit. c), din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, în mod distinct pentru Camera Deputaților și pentru Senat.

(2) Operațiunea de atribuire a mandatelor se face după comunicarea Biroului Electoral Central cu privire la partidele și alianțele politice ale acestora care au întrunit procentele prevăzute la art. 25, alin. (1), lit. c) din numărul total al voturilor valabil exprimate pe întreaga țară, în mod distinct pentru Camera Deputaților și pentru Senat.”

13. Art. 66 alineatul (4) va avea următorul conținut:

“(4) La nivelul circumscripției electorale, biroul electoral stabilește, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, coeficientul electoral al circumscripției prin împărțirea numărului total de voturi valabil exprimate pentru toate listele de candidați ale partidelor, formațiunilor politice și alianțelor politice ale acestora care întrunesc condiția prevăzută la alin. (1) și pentru candidații independenți la numărul de deputați, respectiv de senatori, ce urmează să fie aleși în acea circumscripție; fiecărei liste i se vor repartiza atâtea mandate de câte ori coeficientul electoral al circumscripției electorale se include în voturile valabil exprimate pentru acea listă; atribuirea mandatelor se face de biroul electoral de circumscripție în ordinea voturilor obținute de către candidații de pe acea listă, începând cu candidatul care a obținut cele mai multe voturi; pentru candidații independenți se atribuie fiecăruia câte un

mandat, dacă a obținut un număr de voturi valabil exprimate cel puțin egal cu coeficientul electoral pentru deputați sau pentru senatori, după caz. Voturile rămase, adică cele neutilizate sau inferioare coeficientului electoral, obținute de listele de candidați ale partidelor, formațiunilor politice și coalițiilor acestora ce întrunesc condiția prevăzută la alin. (1) ca și mandatele ce nu au putut fi atribuite de biroul electoral de circumscripție se comunică de acesta Biroului Electoral Central, pentru a fi repartizate centralizat.”

14. Art. 66, alineatul (5) va avea următorul conținut:

“(5) Biroul Electoral Central însumează, pe întreaga țară, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, voturile neutilizate sau cele inferioare coeficientului electoral de circumscripție din toate circumscripțiile electorale, pentru fiecare partid sau **alianță politică** a acestora ce întrunesc condiția prevăzută la alin. (1); numărul voturilor astfel obținute de fiecare partid sau **alianță politică** a acestora se împarte la **1,3,5,7** etc, făcându-se atâtea operații de împărțire câte mandate nu au putut fi atribuite la nivelul circumscripțiilor electorale; căturile rezultate din împărțire, indiferent de lista din care provin, se clasifică în ordine descrescătoare, până la concurența numărului de mandate neatribuite: cel mai mic dintre aceste cături constituie coeficientul electoral pe țară, pentru deputați și, separat, pentru senatori; fiecărui partid formațiune politică sau coaliție a acestora i se vor repartiza atâtea mandate de deputați sau, după caz, de senatori de câte ori coeficientul electoral pe țară se cuprinde în numărul total al voturilor valabil exprimate pentru partidul sau **alianța politică** respectivă, rezultat din însumarea pe țară a voturilor neutilizate și a celor inferioare coeficientului electoral de circumscripție.”

15. Art. 66, alineatul (7) va avea următorul conținut:

“(7) Mandatele desfășurate pe listele de candidați, potrivit alin. (6), se atribuie candidaților de biroul electoral de circumscripție, în ordinea **voturilor obținute de aceștia, începând cu candidatul care a obținut cele mai multe voturi.**”

16. Art. 66, alineatul (9) va avea următorul conținut:

“(9) Candidații înscrși pe liste, care nu au fost aleși, sunt declarați supleanți ai listelor respective. În caz de vacanță a mandatelor de deputați sau de senatori aleși pe liste de candidați, supleanții vor ocupa locurile devenite vacante, în ordinea **voturilor obținute, începând cu candidatul care a obținut cele mai multe voturi**, dacă până la data validării, partidele sau formațiunile politice pe listele cărora au candidat supleanții confirmă în scris că aparțin acestora.”

17. Art. 67 alineatul (1), lit d) va avea următorul conținut:

“d) numărul total al voturilor valabil exprimate pentru fiecare listă de candidați și, în cadrul acestora, pentru fiecare candidat de pe listă separat, precum și pentru fiecare candidat independent.”

18. Art. 68 alineatul (1), lit g) va avea următorul conținut:

“g) organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care, deși au participat la alegeri, nu au obținut nici un mandat de deputat sau de senator; totalitatea voturilor valabil exprimate pentru listele fiecăreia din aceste organizații și constatarea organizațiilor cărora li se cuvine câte un mandat de deputat potrivit art.4; prenumele și numele primului candidat, **în ordinea voturilor obținute, începând cu candidatul care a obținut cele mai multe voturi**, de pe lista organizației îndreptățite la un mandat de deputat, care a întrunit cel mai mare număr de voturi; în cazul în care listele organizației au obținut un număr egal de voturi, desemnarea se face prin tragere la sorți.”

19. Dupa art 71 se introduce un nou articol (art. 71¹) cu următorul conținut:

“Art. 71¹. – Mandatele senatorilor de drept nu fac obiectul alegerilor parțiale, al procedurilor de înlocuire cu supleanți și al celor prevăzute la art. 65 și art. 66.”

20. Art. 72 lit. l) va avea următorul conținut:

“l) continuarea propagandei electorale după încheierea acesteia, precum și sfătuirea, în ziua votării, a alegătorilor, la sediul secțiilor de votare sau în locurile prevăzute de art. 51 alin. (2), să voteze sau să nu voteze un anumit partid, formațiune politică, coaliție a acestora, **candidat de pe listă** sau candidat independent.”

Art. II. – Sintagmele “coaliții politice” și “coaliții electorale” din cuprinsul legii se înlocuiesc cu sintagma “alinanțe politice”.

Art. III. – Articolele 91-94 din Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului se abrogă.

Art. IV. - Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, **modificată și completată** prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.